

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 147

van **ADELIN BLANCQUAERT**

datum: 29 oktober 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Strijd tegen seksueel geweld - Aanbevelingen Hoge Raad voor de Justitie

Tijdens de plenaire vergadering van 12 februari 2020 werd, naar aanleiding van de actuele vraag nr. 362 van Carina Van Cauter, uitvoerig gedebatteerd over de aanbevelingen van de Hoge Raad voor de Justitie inzake de strijd tegen seksueel geweld die de raad formuleerde naar aanleiding van de dramatische moord op Julie Van Espen en het op dat punt falend justitiebeleid. Intussen timmerde de minister samen met haar federale collega-minister van Justitie gestaag aan de weg om deze aanbevelingen ook effectief in de praktijk om te zetten.

Op federaal vlak werd intussen via de wet van 31 juli 2020 houdende diverse dringende bepalingen inzake justitie in het gerechtelijk wetboek voor zowel de zetelende als de staande magistratuur de verplichting opgelegd om een grondige opleiding met betrekking tot seksueel en intrafamiliaal geweld te volgen, die georganiseerd wordt door het Instituut voor Gerechtelijke Opleiding (IGO).

In het antwoord op mijn vraag om uitleg nr. 3421 van 13 oktober 2020 stelde de minister dat enerzijds de gespecialiseerde Vlaamse advocaten, in samenspraak met de Orde van de Vlaamse Balies, en anderzijds alle Vlaamse justitieassistenten op korte termijn een gelijkaardige opleiding kunnen volgen, die door de Vlaamse overheid zal worden aangeboden en die optimaal afgestemd zal worden op de IGO-opleiding. Daarnaast kondigde ze de op stapel staande aanwerving aan van vijf psychologen, die in het kader van de strijd tegen seksueel geweld de Vlaamse justitieassistenten kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van de noodzakelijke risicotaxatie en/of zelf aan verdiepingsdiagnostiek kunnen doen, en werkt ze intensief verder aan een zo optimaal mogelijk risicotaxatie-instrument.

Intussen blijven er echter nog steeds een aantal knelpunten bestaan die een efficiënte strijd tegen seksueel geweld zeer ernstig hypothekeren.

Vooreerst zijn er nog steeds de veroordeelde zedendelinquenten die weigeren in te gaan op elk aanbod van daderbegeleiding, en die bewust opteren voor volledige strafuitzetting om op die manier na het einde van de straftijd zonder enige vorm van controle door de strafuitvoeringsrechtbank of begeleiding door het justitiehuis in onze maatschappij terug te keren, met alle risico's voor recidive en nieuwe dodelijke of voor het leven getekende slachtoffers tot gevolg.

Daarnaast lijkt het erop dat de politiediensten, die toch een zeer belangrijke schakel vormen in de strijd tegen seksueel geweld, qua opleidingsmogelijkheden nog steeds in de kou blijven staan.

Tot slot stelde de minister op 12 februari 2020 dat er nog steeds een oefening liep om na te gaan wat Vlaanderen nog extra zou kunnen doen om slachtoffers van seksueel geweld binnen de zorgcentra na seksueel geweld (ZSG's) nog beter op te vangen.

De minister stelde zelf expliciet op 12 februari 2020 dat het de absolute opdracht is van de Vlaamse Regering om kost wat kost te vermijden dat er nog nieuwe dodelijke of voor het leven getekende slachtoffers van seksueel geweld zouden vallen. Vandaar de volgende aanvullende vragen.

1. De minister kondigde aan dat ze aanzienlijke middelen voor de begeleiding van veroordeelde daders van zedendelicten zou vrijmaken.

Op welke manier zal de minister deze middelen echter inzetten voor daders die totaal niet voor dergelijke begeleiding openstaan of ze zelfs manifest weigeren, en vervolgens na het einde van de straftijd zonder enige vorm van controle of begeleiding in onze maatschappij terugkeren, met een enorm risico tot recidive tot gevolg? Welke juridische oplossingen ziet ze (of samen met haar federale ambtsgenoot) om tot een afdwingbare verplichte daderbegeleiding tijdens detentie en alsnog tot een verplichte opvolging na het einde van de straftijd te komen voor dit type daders van seksueel geweld?

2. Is de minister van oordeel dat ook alle politiemensen in onthaal-, inspectie- en interventiediensten baat hebben bij het volgen van een grondige opleiding seksueel en intrafamiliaal geweld zoals die nu reeds bestaat voor de magistratuur, en op korte termijn ook zal aangeboden worden aan de gespecialiseerde Vlaamse advocaten en alle Vlaamse justitieassistenten? Heeft ze op dat punt reeds een overleg gehad met haar federale collega-minister die bevoegd is voor de politie om te bekijken hoe deze lacune zou kunnen worden weggewerkt, en zo ja, wanneer vond dit overleg plaats en wat was het resultaat van dit overleg? Overweegt de Vlaamse Regering om dat opleidingsaanbod ook aan te bieden aan alle Vlaamse politiemensen die actief zijn in onthaal-, inspectie- en interventiediensten in het Vlaamse Gewest?
3. Op dit ogenblik vallen de ZSG's onder de federale bevoegdheid. Indien er wat betreft die ZSG's een bevoegdheidsoverdracht naar deelstaatniveau zou gerealiseerd worden, lijkt er een enorme kosten- en efficiëntiewinst mogelijk, die de slachtoffers van seksueel geweld alleen maar ten goede zal komen.

Hoe staat minister ten opzichte van dergelijke bevoegdheidsoverheveling naar het deelstaatniveau? Overweegt ze om, in samenspraak met de minister van Welzijn, de nodige stappen te ondernemen om dergelijke overdracht snel te realiseren, en zo ja, welke stappen acht ze hiervoor nodig en binnen welke termijn zouden die gerealiseerd kunnen worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 147 van 29 oktober 2020

van **ADELINE BLANCQUAERT**

1. We kunnen op dit moment effectief geen dadertherapie gaan opleggen aan gedetineerden. Daarvoor is een federale wetswijziging nodig. Mijn kabinet heeft daarvoor al gesprekken gehad met het kabinet van de federale minister van Justitie en ikzelf zit deze week met hem samen om onder andere dit thema aan te kaarten.

Om tot dit kader te komen moeten we grondig gaan bekijken hoe we dit het best vorm geven en uitvoerbaar maken. Daarom start ik een onderzoek naar wat het huidige aanbod is, wat in het buitenland werkt, en hoe we dat het best vormgeven in onze gevangenissen met welke partners en welke modaliteiten. We willen zo klaar staan, om een dergelijke wetswijziging ook op het terrein uit te rollen. We betrekken logischerwijze ook de federale minister van Justitie en het directoraat-generaal Penitentiare Inrichtingen bij dit onderzoek, zodat dat als basis kan dienen voor de wetswijziging. Wat ons betreft, zal er altijd een voorafgaande risicotaxatie nodig zijn alvorens een verplichte behandeling op te leggen. Deze risicotaxatie zal dan de graad en intensiteit van de behandeling moeten bepalen.

Op federaal niveau liggen er ook reeds een aantal wetsvoorstellen voor in het parlement ter bespreking, waaronder die van mijn collega Sophie De Wit. Zij voorziet in een terbeschikkingstelling van de strafuitvoeringsrechtbank van zedendelinquenten na strafeinde. Ook dit heb ik reeds aangekaart bij mijn federale collega.

2. De geplande opleidingen voor de magistratuur en de Vlaamse advocaten worden maximaal op elkaar afgestemd. Mijn medewerkers maken deel uit van de werkgroep die hierrond is voor opgestart door het IGO.

Wat de politie betreft, vrees ik dat u mij een aantal taken toebedeeld waar ik niet voor bevoegd ben. Ik kan helaas niet zomaar onze opleidingen gaan aanbieden aan de politie. Deze zouden ook nog voor een stuk moeten aangepast worden om de specificiteit van de politie hier in mee te nemen. Ik ben uiteraard bereid om hier aan mee te werken of de inhoud van onze opleidingen mee te geven aan mijn federale collega van Binnenlandse Zaken, als zij dat wenst. Maar bij de politie zal er in de toekomst sowieso een extra opleiding komen in het kader van de Zorgcentra na Seksueel Geweld (ZSG).

Toen ik de ZSG oprichtte, heb ik toen, samen met de politie, speciaal beslist om daar specifiek opgeleide zedeninspecteurs op in te zetten. Deze zedeninspecteurs zijn nu natuurlijk enkel werkzaam in de bestaande drie ZSG, maar het doel is dat er tegen 2023 in iedere Vlaamse provincie een ZSG zal komen en ze zo gebiedsdekkend gaan werken. Elke politiezone zal dus moeten meewerken met de ZSG, waardoor de politie sowieso zal moeten voorzien in poules van zedeninspecteurs en er geleidelijk aan overal in een gedegen opleiding zal worden voorzien voor die zedeninspecteurs.

Wat intrafamiliaal geweld betreft, voorzie ik, omwille van mijn coördinerende rol, wel in opleidingen voor de verschillende ketenpartners van de Family Justice Centers en de ketenaanpak intrafamiliaal geweld. Zo heb ik recent aan alle ketenpartners (inclusief parket en politie) per provincie een opleiding gegeven rond eerdergerelateerd geweld, en staat er volgend jaar nog een opleiding intrafamiliaal seksueel geweld en seksuele gezondheid gepland.

3. De ZSG vallen inderdaad onder de federale bevoegdheid van de staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, Sarah Schlitz.

De ZSG bieden een holistische zorg voor slachtoffers van seksueel geweld en dit leidt onvermijdelijk tot een samenspel van de verschillende bevoegdheidsniveaus. Politie en parket zijn federale materie, terwijl het gezondheidsaspect een gedeelde bevoegdheid is tussen het federale en het gemeenschapsniveau. Ook de diensten slachtofferonthaal spelen een belangrijke rol, maar de financiering hiervoor werd steeds vanuit de gemeenschappen voorzien en valt dus niet onder de globale federale financiering van de ZSG. Ik zou dus heel graag weten welke kosten- en efficiëntiewinst u bedoelt.

Het is geen geheim dat de ZSG me nauw aan het hart liggen. Ik richtte deze immers zelf op als toenmalig staatssecretaris van Gelijke Kansen. Maar het is de opdracht van de nieuwe staatssecretaris om de toekomst van de ZSG verder uit te stippelen. Mijn kabinet heeft deze week reeds een eerste keer samen gezeten met de medewerkers van de staatssecretaris om alvast te bekijken hoe we nog beter kunnen samenwerken om de zorg in de ZSG verder te optimaliseren.